

реалізації Концепції з урахуванням галузевої специфіки та існуючих механізмів впливу [3].

Окрім даної концепції у 2022-му було подано низку законопроектів, на які буде спиратися подальший розвиток галузі:

Запровадження закону, що дозволяє укладати віртуальні корпоративні контракти щодо постачання електроенергії. Закон дозволить виробникам напряму продавати промисловим споживачам, самостійно визначати ціну таких поставок та укладати довгострокові угоди з ними без фізичної поставки.

Законопроект про гарантії походження електроенергії з ВДЕ. Гарантії походження зеленої електроенергії могли б забезпечити швидкий шлях для додаткового доходу для виробників з ВДЕ за новою ринковою моделлю, що стало б можливим через запуск внутрішнього ринку гарантій походження. Відповідно до Звіту Секретаріату Енергетичного Співтовариства, реєстр гарантій походження для України вже створено, а угоду щодо під'єднання надано для підписання відповідним посадовим особам.

Проект закону про продовження ре-РРА умов підключення для ВЕС, будівництво яких призупинилося через воєнні дії, до кінця 2023 року. Прийняття проекту закону стало б швидким вирішенням поточної енергетичної кризи та кроком до посилення енергетичної безпеки України [4].

Усі ці ініціативи українського уряду сприятимуть розвитку енергетичного сектору та стануть кроком до зменшення залежності від імпортованої енергії.

Отже, сприяння зеленим інвестиціям має важливе значення для збереження та підтримки зеленої енергії, особливо після шкоди, завданої виробництву зеленої енергії під час військової агресії Росії проти України у 2022 році. Створення нового інструменту (зелених облігацій) сприятиме залученню інвестиції в проекти зеленої енергетики, що надасть можливість зберегти наявні потужності зеленої енергетики та збільшити їх кількість. А підтримка законопроектів, що були підготовлені в 2022 році також сприятиме залученню додаткових інвестицій до України та відмову від імпорту енергії із європейських країн.

1. Офіційний сайт Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України. URL : saee.gov.ua.

2. Investopedia. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com>.

3. Про схвалення Концепції запровадження та розвитку ринку зелених облігацій в Україні : Розпоряд. КМУ від 23.02.2022 р. № 175-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2022-p#Text>.

4. Економічна правда. Зелена енергетика: план дій на 2023 рік. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/01/24/696297/>.

5. Ліпич Л. Г., Хілуха О. А., Кушнір М. А. Окремі аспекти використання екологічного маркетингу для поліпшення природного середовища міста. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 1(70). С. 66–72. <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-01-70-11>

Патерко Р. С.

Науковий керівник: Іжевський П. Г. д.е.н., професор
Хмельницький університет управління та права

ІНВЕСТИЦІЙНЕ КРЕДИТУВАННЯ ТА СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ ЙОГО РИЗИКІВ

У сучасних умовах економіки України є проблема активізації участі банків в інвестиційному процесі, яка є дуже гострою. Банківські установи впливають на економічне зростання та соціальний розвиток країни, оскільки глибоко проникають в усі сфери

економіки, зумовлюють трансформацію капіталу і виступають посередниками у перерозподілі фінансових ресурсів між економічними суб'єктами. Банки виконують функцію фінансових посередників, яка забезпечує концентрацію тимчасово вільних грошових коштів, перерозподіл акумульованих ресурсів згідно з потребами економіки, прискорення, упорядкування та раціоналізацію грошового обороту, а також здійснення збалансованої діяльності, спрямованої на досягнення як власних інтересів, так і інтересів суспільства в цілому [1].

Ефективне використання інвестиційних кредитів в банку залежить від його кредитної політики, яка допомагає контролювати ризики та забезпечує захист ресурсів від можливих матеріальних та репутаційних втрат [2]. Одним з ключових завдань банку є мінімізація ризику неповернення запланованих доходів при інвестиційному кредитуванні.

Для управління ризиками на портфельному рівні, банк стандартизує свій інвестиційно-кредитний портфель за класами активів, галузями та сегментами клієнтів. Аналіз ризиків включає оцінку ринкової кон'юнктури та визначення тенденцій на ринку, оскільки кредитний ризик є важливим чинником у реалізації інвестиційного кредитування. Сегментація ринку є важливою для банку, оскільки допомагає визначити його переваги в порівнянні з конкурентами, знайти цільовий сегмент, визначити основні напрямки співпраці з позичальниками та створити ефективні банківські продукти. Як правило, вона здійснюється на підставі річного доходу від реалізації підприємства, активів, розміру статутного фонду, кількості працюючих та інших даних [3].

Наразі існує кілька підходів до оцінки кредитоспроможності, які служать для зменшення кредитного ризику. Стандартизований підхід базується на оцінках рейтингових агентств, тоді як інший підхід використовує рейтингову систему банку і залежить від характеру позичальника та різних показників. Американські банки використовують правило «5 C» для кредитування (Character, Capacity, Capital, Collateral, Conditions).

Однак, важливо коригувати кредитну політику з урахуванням інтересів кредитора, позичальника та ринкової кон'юнктури. Це можна здійснити шляхом застосування плаваючих ставок за кредитами, які залежать від ситуації на ресурсному ринку та вартості залучених банком коштів. Це дозволяє банку встановити ціну за довгостроковими кредитами, яка відповідає кредитній політиці та збільшує процентну маржу. При цьому, залучення інструментів ринку деривативів є досить поширеним при оптимізації очікувань від невизначеності процентних ставок у майбутньому.

Під час планування та виконання інвестиційного проекту потрібно враховувати можливі витрати та доходи, а також оцінювати ймовірні фактори ризику. Але ідентифікація ризиків проекту може бути проблематичною через непередбачуваність зовнішнього та внутрішнього середовища. Це може призвести до порушення генерального інвестиційного бюджету, фінансового плану та термінів реалізації проекту [4].

Для оцінки ризику необхідно визначити його рівень та вплив на загальні результати. Україна має мало безризикових інвестиційних проектів, оскільки ризик залежить від різних факторів. Зростання ризику пов'язане зі збільшенням невизначеності та швидкої змінливості економічної ситуації в країні загалом і на інвестиційному ринку зокрема. Це також пов'язано зі збільшенням пропозиції для інвестування приватизованих об'єктів, появою нових емітентів та фінансових інструментів для інвестування та іншими чинниками.

Для мінімізації можливих ризиків при реалізації інвестиційних проектів потрібно визначити пріоритетні шляхи, що включають наступні етапи [5]:

- вчасне визначення ризиків, які є характерними для конкретного проекту;
- проведення кількісного та якісного аналізу проектних ризиків;
- обрання стратегії "взаємодії" з ризиком (погодження на ризик, контроль або передача ризику іншим суб'єктам, уникнення ризику);
- забезпечення юридичних гарантій (створення резервних фондів, застав та депозитів на спеціальних рахунках, довготермінові контракти, контракти з фіксованою ціною, резервні

кредити, вексельні інструменти, форфетування, резервні акредитиви тощо);

- встановлення умов платежів за контрактом, оптимізація структури портфеля інвестиційних проектів;
- забезпечення високої ліквідності інвестицій, диверсифікація, хеджування;
- планування й створення необхідних резервів і запасів, всебічне інформаційне забезпечення проектів, постійний моніторинг ситуації на ринку та ефективна комунікація між учасниками проекту;
- розподіл ризику між учасниками проекту, резервування коштів на покриття непередбачуваних збитків;
- доцільність створення служби контролінгу на підприємстві, що здійснює реалізацію інвестиційного проекту для системного моніторингу інвестування.

Отже, інвестиційні проекти часто супроводжуються ризиком і непередбачуваними подіями. Однак, якщо ризики ідентифікуються та класифікуються своєчасно, можна передбачити та скорегувати процес реалізації проекту, визначити джерела ризику, зменшити їх негативний вплив та досягти позитивного ефекту. Для цього важливо використовувати досвід розвинутих країн і використовувати його як базу для національної практики в банківській системі.

1. Вітлінський В. В. Концептуальні засади ризикології у фінансовій діяльності. *Фінанси України*. 2014. № 3. С. 3–9.
2. Чайковський Я. Удосконалення методики комплексної оцінки кредитоспроможності позичальника. *Вісник НБУ*. 2014. № 11. С. 30–34.
3. Дука А. П. Інвестування: теорія та практика інвестиційної діяльності. К.: Каравела, 2015. 246 с.
4. Бардиш Г. О. Проектний аналіз. К.: Знання, 2012. 416 с.
5. Дарміць Р. З. Вплив ризиків у системі реалізації інвестиційних проектів. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 19.2. С. 172–177.
6. Полінкевич О. Ризики вірусної економіки та їх вплив на діяльність бізнес-структур. *Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : матер. XXV Міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 трав. 2020 р.)* / відп. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 53–54

Рябов М. О.

Науковий керівник: Іжевський П. Г., д.е.н., професор
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

Ще у ХХ столітті майже кожне підприємство орієнтувалося на власні кошти, на свою особисту грошову діяльність, при цьому мінімально залучаючи сторонню допомогу, але поширення такого поняття, як інвестиції, надало змогу світовій економіці здійснити значний крок у своєму розвитку.

На сьогодні, досить важко знайти людину, яка не знає, що таке «інвестиції» та для чого вони використовуються. Поняття «інвестиції» в своєму значенні несе позитивний характер, з одного боку, адресати інвестицій здатні здійснити або розширити свою діяльність, а з іншої – інвестори отримують певний відсотковий дохід. Постає запитання: «Як залучати інвестиції та отримувати прибуток від цього?»

Для початку розглянемо поняття «інвестиційна привабливість». В економічній